

'87

STAATSTOEZICHT OP DE VOLKSGEZONDHEID

Geneeskundige Inspectie van de
Volksgezondheid voor Noord-Brabant

Vandaag heeft de geneeskundig hoofdinspecteur van de volksgezondheid, de heer W.J.Chr. van Gestel de "Rapportage van een onderzoek naar effecten op de nierfunctie in een langdurig aan cadmium blootgestelde populatie in de Kempen" aangeboden aan de gedeputeerde van volksgezondheid, mw. mr. Th.C.H.M. Huberts-Fokkelman. Genoemd rapport is opgesteld door het RIVM in opdracht van de geneeskundig hoofdinspecteur.

De bevindingen als vermeld in het rapport geven de volgende regionale inspecteurs van de volksgezondheid aanleiding op verscheidene punten de aandacht van Gedeputeerde Staten te vestigen.

De geneeskundig inspecteur stelt dat op grond van de bevindingen er uit gezondheidkundig oogpunt sprake is van een ongewenste situatie. Hoewel er ten aanzien van de meeste nierfunctiewaarden geen verschillen zijn gevonden tussen beide plaatsen, moet het niet uitgesloten geacht worden dat de gemeten verandering in nierfunctie een samenhang vertoont met de nu aangetoonde hogere lichaamsbelasting met cadmium van de bevolking van Luijksgestel.

Verder is ook een verschil tussen de plaatsen gevonden in de uitscheiding van calcium met de urine. Dit past bij het in de vragenlijsten opgegeven meer voorkomen van nierstenen en zou kunnen berusten op een - licht - verschillend voedingspatroon vooral voor het gebruik van melkproducten.

Naar het oordeel van de geneeskundig inspecteur betekent een en ander dat in het belang van de volksgezondheid, die maatregelen gewenst

zijn, die erop gericht zijn de lichaamsbelasting met cadmium terug te dringen.

Voor de inspecteur van de volksgezondheid belast met het toezicht op de levensmiddelen geven de bevindingen geen aanleiding om de eerder gegeven adviezen bij te stellen. Dit betekent dat de bewoners wordt aangeraden zich te houden aan de teeltadviezen die zijn gegeven op basis van bodemonderzoek ter plaatse.

De advisering hield tevens in dat iedere consumptie van voedingsmiddelen werd ontraden, waarvan het cadmiumgehalte de (destijds voorlopige) normen van de Regeling normen zware metalen (Warenwet) overschreed. Indien de strekking van het voorgaande door het college van Gedeputeerde Staten wordt onderschreven, dient bij het vaststellen van het saneringsbeleid te worden bedacht dat inmiddels uit onderzoeken in het gebied is gebleken dat bij cadmiumconcentraties van meer dan 0,7 mg/kg droge stof, afhankelijk van de overige eigenschappen van de bodem, in de meest gevoelige gewassen overschrijding van deze normen kan optreden.

Nu gebleken is dat overschrijding van de voorlopige WHO-norm voor opname van cadmium via de voeding in meetbare, naar stoornissen tenderende veranderingen in de nierfunctie resulteert heeft de inspecteur voor de levensmiddelen de Directeur-Generaal van de Volksgezondheid geadviseerd te bevorderen dat een heroverweging plaatsvindt van de bovenbedoelde warenwettelijke normen voor de afzonderlijke levensmiddelen.

De inspecteur milieuhygiëne geeft het college van Gedeputeerde Staten drie adviezen.

- Aangezien de belangrijkste blootstellingsroute lijkt te gaan via het consumeren van groenten uit privé- en volkstuinten, worden bij cadmiumconcentraties in de grond hoger dan 0,7 mg/kg droge stof in toenemende mate individuele gewasnormen (op grond van de Warenwet) overschreden, waardoor de kans op effecten zoals beschreven in het RIVM-onderzoek toeneemt.

Om deze reden zullen vanaf 0,7/kg droge stof maatregelen geboden zijn.

Voor concentraties tussen 0,7 en 2,5 cadmium mg/kg droge stof moet besloten worden, welke maatregelen (inclusief afgraven) daartoe het meest geschikt zijn.

Voor concentraties, die hoger zijn dan in Luijksgestel in de bodem zijn aangetroffen, namelijk boven 2,5 mg cadmium/kg droge stof is een definitieve sanering van privé- en volkstuinen noodzakelijk, zoals afgraven en vervangen door schone grond.

De voorgestelde aanpak zal leiden tot kosten boven de tien miljoen gulden, hetgeen betekent dat de verontreiniging in de Kempen moet worden aangemerkt als een "omvangrijk project".

- De overige aspecten van de milieuverontreiniging in de Kempen, zoals de assenwegen, onderwaterbodems, grondwater, natuurgebieden en het bedrijfsterrein van Budelco, dienen - nu de inventariserende onderzoeken nagenoeg zijn afgerond - onderwerp te zijn van een zo spoedig mogelijk te starten saneringsonderzoek.

Dit onderzoek zal moeten uitmonden in een saneringsvoorstel aan de minister van VROM als eerst-verantwoordelijke teneinde te komen tot een integrale aanpak van het "Kempen-probleem".

- De saneringsmaatregelen ten aanzien van het milieu zijn alleen dan zinvol als gegarandeerd kan worden dat het milieu niet opnieuw verontreinigd raakt. Derhalve dient de hoogste prioriteit gegeven te worden aan het terugdringen van de huidige emissies. Hierbij wordt met name gedacht aan de milieubelasting door de Belgische en Nederlandse zinkindustrie. Uiteraard zijn hier bestuurlijke inspanningen voor nodig op nationaal en internationaal niveau.